

Mfv.I.10.060/2015/7.

A Kúria a dr. Soós Andrea Klára ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Simon Ida ügyvéd által képviselt alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 33.M.1535/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.632.754/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. november 4. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.632.754/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000 (harmincezer) forint és 8.100 (nyolcezer-egyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes keresete az alperes által közölt felmentés jogellenességének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására, 40 éves jubileumi jutalom kifizetésére irányult.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 33.M.1535/2011/27. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára perköltség, az állam javára kereseti illeték megfizetésére.

Az irányadó tényállás szerint a felperes 1996. április 15-étől köztisztviselőként létesített jogviszonyt az alperesnél. 2007. május 2-án a 35 éves jubileumi jutalmát megkapta. Jogszabályi rendelkezés alapján 2010. július 6-ával a köztisztviselői jogviszonya kormánytisztviselőire módosult a feladatköre, besorolása, illetménye, kinevezése változatlanul hagyása mellett. A felperes 2010. augusztus 25-én betöltötte az öregségi nyugdíjkorhatárt, de tovább végezte a munkáját. A 2010. október 20-án módosított kinevezése szerint a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idejének kezdete 1979. október 19-e.

2011. február 28-án indokolás nélkül 2 havi felmentési idővel 2011. április 28-ai időponttal szüntették meg a kormánytisztviselői jogviszonyát.

A felperes a keresetében arra hivatkozott, hogy a munkáltató a felmentés jogával rendeltetésellenesen élt, megsértette az egyenlő bánásmód követelményét a 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 8. § o) pontjában foglalt életkorára tekintettel. Álláspontja szerint az, hogy az Alkotmánybíróság 2011. május 31-ével semmisítette meg a felmentés alapjául szolgáló jogszabályhelyet, nem hatalmazza fel a munkáltatót arra, hogy ezen időpontig indokolás nélkül megszüntethesse a kormánytisztviselői jogviszonyt. Az alperes eljárása a jóhiszemű joggyakorlás alapelvével is ellentétes volt. Sérelmezte, hogy az alperes a 40 éves jubileumi jutalmat nem

fizette meg.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján, hivatkozással a perbeli időben hatályos 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 4. és 5. §-aiban foglaltakra, a felperes keresetét elutasította. Álláspontja szerint a felmentéskor még hatályos 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alperes jogszerűen szüntethette meg indokolás nélkül a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát.

Értékelve G.J.ZS. tanúvallomását megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani az alperes rendeltetésellenes joggyakorlását. Az a felperesi hivatkozás, miszerint nincs tudomása olyan indokról, amelyre tekintettel a munkáltató jogszerűen élhetett a felmentés jogával, nem jelenti azt, hogy az alperes a felmentéssel nem jogszerű célt kívánt elérni, illetve a felperes jogos érdekét kívánta csorbítani. Az alperes törvényben biztosított jogával élt, amikor indokolás nélkül szüntette meg a felperes jogviszonyát.

Az egyenlő bánásmód követelményét illetően a felperes azt, hogy az alperes őt valamilyen tulajdonsága, jellemzője alapján hátrányosan megkülönböztette volna az Ebktv. 8. § t) pontjába ütköző módon, valószínűsíteni nem tudta. A felperes által hivatkozott, az érintett főosztályra felvett munkavállalókat más végzettséggel, más feladat ellátására, továbbá ideiglenes jelleggel alkalmazták figyelemmel a jelentős létszámcsökkenésre.

A jubileumi jutalomra vonatkozó igényt elkésettnek, továbbá a Ktjv. 23. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megalapozatlannak ítélte az első fokú bíróság.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 55.Mf.632.754/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a jubileumi jutalom iránti kereseti kérelem tekintetében a pert megszüntette, és az elsőfokú bíróság erre a jogcímre vonatkozó keresetet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte. A felmentés jogellenessége és a perköltség vonatkozásában az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, míg az eljárási illeték tekintetében megváltoztatta, és megállapította, hogy azt a Magyar Állam viseli.

A törvényszék a tényállást kiegészítette az 1996. október 21-ei, 2010. augusztus 20-ai, 2010. október 20-ai kinevezés-módosításban foglaltakkal. Rögzítette a felperes részére 2007. május 2-án kifizetett 35 éves jubileumi jutalom összegét, továbbá a felperesnek 2008. január 21-ei keltezéssel és 2010. július 15-ei keltezéssel kézbesített intézkedések tartalmát. Megállapította, hogy a kinevezés-módosítások jogorvoslati tájékoztatást tartalmaztak, továbbá, hogy a felperes munkavégzési helye az E.O.SZ.E.F.T.E.K.O.-n volt. Rögzítette a felperesnek a felmentés kézbesítését követően az alpereshez, valamint a perben a bírósághoz benyújtott nyilatkozatainak tartalmát a jubileumi jutalom iránti kérelem, valamint az egyenlő bánásmód megsértése vonatkozásában előadott érvelése tekintetében.

E körben megállapította, hogy a felperes védett tulajdonságként az

Ebktv. 8. § o) pontjára alapítottn az életkorát jelölte meg, amely miatt hátrány érte, azaz a jogviszonyát megszüntették. A hátrány valószínűsítéseként arra hivatkozott, hogy a felmentésének időpontját követően az alperes új munkatársakat vett fel, közülük kettő a felperes munkavégzési helyére ügyintéző munkakörbe került. A felperes összehasonlítható csoportként az O.E.F.-n ügyintézőként dolgozókat jelölte meg, közülük ő volt a legidősebb személy, akinek indokolás nélküli felmentéssel szűnt meg a jogviszonya. Az alperes által hivatkozott fiatalabb, elküldött munkatárs szintén rokkantnyugdíjas volt, és csak korlátozott óraszámban foglalkoztatták, míg a nála idősebb munkatárs vezető beosztásúként nem volt vele összehasonlítható helyzetben.

Az így kiegészített tényállás alapján a felmentés jogellenessége és a perköltség vonatkozásában egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, míg a jubileumi jutalom tekintetében eltérő volt a jogi álláspontja.

Rögzítette, hogy a felperes a 2010. október 20-án keltezett kinevezés-módosítást e napi átvétele ellenére törvényes határidőn belül a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idő kezdetére vonatkozóan az irányadó 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 59. § (3) bekezdés e) pontja szerinti 30 napos határidőben nem támadta meg keresettel, mulasztása miatt igazolási kérelmet sem nyújtott be. Ezért a jubileumi jutalom vonatkozásában a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján figyelemmel a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontjában foglaltakra, az elsőfokú bíróság ítéletének erre vonatkozóan meghozott keresetet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezve a Pp. 251. § (1) bekezdés alapján megszüntette.

Rámutatott arra, hogy a fellebbezésében a felperes a rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó érvelését kiegészítette, valamint új jogalapként hivatkozott arra, hogy a felmentés az uniós jogba is ütközött. Ez utóbbi körben a törvényszék alaptalannak találta azon fellebbezési érvelést, miszerint a Ktjv. 8. § (1) bekezdése az Alapjogi Charta 30., 47. cikkébe ütközik figyelemmel az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott végzésére. Eszerint ugyanis a Ktjv. megalkotásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre.

A felperes azon érvelésével szemben, miszerint a kormánytisztviselő jogviszonyának indokolás nélküli megszüntetése önmagában a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközik, az Alkotmánybíróság 8/2011. (II.18.) AB határozatában foglaltakra hivatkozott. Ebben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alkotmányellenes, sérti az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdésében szabályozott munkához való jogot, a 70. § (6) bekezdésében szabályozott közhivatal viseléséhez való jogot, az 57. § (1) bekezdése szerinti bírósághoz fordulás jogát, és az Alkotmány 54. cikk (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz való jogot. A sérelmezett rendelkezést azonban a jövőre nézve 2011. május 31-ével semmisítette meg. Ebből következően a felperes

felmentése közzlésének időpontjában ezen jogszabályi rendelkezés alkalmazható volt.

Nem ad alapot a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítására az sem, hogy az alperes intézkedését az alkotmánybíróági határozat közzétételét követően hozta meg. A 34/2012. (VII.17.) AB határozat indokolása szerint „az Alkotmánybíróáságnak lehetősége van az Abtv. alapján arra, hogy a jogkövetkezményeket az alaptörvényellenességet megállapító határozatában szabadon határozza meg, illetőleg egyedi esetekben mérlegeljen a jogbiztonság, az egyéni jogok védelme, és az alaptörvény védelem szempontjai között. ...A pro futuro megsemmisítés ... az alaptörvényellenes jogszabály határozott idejű alkalmazása lehetőségével és egyben kötelezettségével jár mindenki számára. Azt is figyelembe kell venni, hogy az Alkotmánybíróáság az 1813/B/2010. AB határozatában egyértelművé tette, hogy mikor az Alkotmánybíróáság törvényi felhatalmazással élve ... az alkotmányellenes jogszabály hatályvesztését a jövőben meghatározott időpontban jelöli meg, akkor lényegében maga terjeszti ki az alkotmányellenes jogszabály alkalmazásának időtartamát, amely az ügyben eljáró bíróáság számára is irányadó.”

Nem ütközik a rendeltetészerű joggyakorlás követelményébe az alkotmányellenesnek nyilvánított, de még hatályos törvényi rendelkezésre alapított felmentés, mert az Alkotmánybíróáságnak a döntése meghozatalakor az is célja volt, hogy a jogviszony egyoldalú megszüntetése ne maradjon szabályozatlanul.

Az Alkotmánybíróáság az Országgyűlés által alkotott törvényt minősítette alkotmányellenesnek, a perben azonban a felperest a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján (figyelemmel az MK.95. számú állásfoglalás IV. pontjára) annak bizonyítása terhelte, hogy a munkáltató joggyakorlása volt rendeltetésellenes a régi Mt. 4. § (2) bekezdésében foglalt valamely körülmény miatt. Ennek bizonyítására azonban a perben nem került sor. Az alperesnek nem volt kötelezettsége, hogy a felperest személyre szólóan tájékoztassa arról, miszerint a kormánytisztviselői jogviszonyát milyen módon kívánja megszüntetni. Ennek kiválasztása a munkáltató kompetenciájába tartozott.

A törvényszék megállapította, hogy a Ktjv. 74. § (2) bekezdés a) pontja alapján irányadó Mt. 5. § (1) és (2) bekezdés, valamint az Ebktv. 19. § (1) - (2) bekezdés alapján a felperes alaptalanul hivatkozott az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére.

Az elsőfokú bíróáság ítéletében tévesen az Ebktv. 8. § t) pontjára hivatkozással vonta le e következtetését. A periratok tanúsága szerint azonban a felperes az Ebktv. 8. § o) pontja alapján az életkorát jelölte meg védendő tulajdonságként. Az őt ért hátrányos megkülönböztetést azzal kívánta valószínűsíteni, hogy a felmentését követően a főosztályra két munkavállaló felvételére került sor. Utóbb hivatkozott arra, hogy ő volt a legidősebb ügyintéző az E.F.-n.

Az elsőfokú bíróáság arra tekintettel, hogy a felperes az egyenlő bánásmód megsértését, illetve a hátrányt valószínűsítette,

vizsgálta, hogy az alperes milyen kiválasztási szempontok alapján döntött a felperes jogviszonyának megszüntetéséről. Ezek G.J.ZS. tanúvallomása szerint az orvosi végzettség, az orvosszakmai angol nyelvismeret, a családos állapot és a megélhetés biztosítottasága voltak. A tanú azt is előadta, hogy a felperesen kívül az E.F.-ról B.G. kormánytisztviselői jogviszonyának megszüntetésére került sor, akinél ugyancsak a megélhetés volt a döntő szempont, az, hogy rokkant nyugdíjban részesül.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes bizonyította, hogy a felperest az életkora miatt hátrány nem érte. A vele összehasonlítható helyzetben lévő, az E.F.E.I.O.-n a részmunkaidős ügyintéző munkakört ellátó B.G. esetében is a megélhetés biztosítottasága volt az a döntő szempont, amely miatt a kormánytisztviselői jogviszony indokolás nélküli megszüntetésére került sor.

A felperes nem cáfolta az alperes azon állítását, miszerint az E.F.-n nem kizárólag orvosi diplomával rendelkező kormánytisztviselők foglalkoztatására került sor, és nem rendelkezett mindenki nyelvvizsgával sem.

A perben az átszervezés, létszámcsökkentés megvalósulását nem kellett vizsgálni, mert a felmentésnek nem kellett indokolást tartalmaznia. Ezért nincs jelentősége annak, hogy az alperesnél történt-e szervezeti átalakítás vagy státusz, illetve bértömegelvonás, és annak sem, hogy a felperes felmentését követően sor került-e új személyek foglalkoztatására.

A felperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott az érdemi döntésre kiható eljárási szabálysértésekre. Az elsőfokú bíróság részéről a felperesi munkavállalói költségkedvezményre jogosultság figyelmen kívül hagyása a másodfokú eljárásban orvosolható volt.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a „másodfokú ítélet megváltoztatásával” kérte a jogszabályoknak megfelelő, a keresetnek helytadó határozat meghozatalát elsődlegesen annak megállapításával, hogy hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközően, másodlagosan rendeltetésellenesen, harmadlagosan jogellenesen szüntette meg az alperes a felperes jogviszonyát.

Az elsődleges felülvizsgálati kérelem vonatkozásában az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésként a Pp. 2., 3. és 8. §-ának megsértésére hivatkozott, továbbá arra, hogy a jogerős ítélet a 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 39. § (1) bekezdésében foglaltakat, az Alaptörvény Q) cikkének (2) bekezdését, a B) cikk (1) bekezdését, és a 28. cikkét sérti, továbbá nincs tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény rendelkezéseire és ellentétes a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásokról szóló 2005. évi L. törvény 13. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Jogkövetkezményként a 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 193. § (1) és (3) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy a felperes kormánytisztviselői jogviszonya a Kúria ítéletének kihirdetése napján szűnik meg.

A másodlagos felülvizsgálati kérelem a másodfokú eljárás során

elkövetett súlyos, az ügy érdemére is kiható eljárási jogszabálysértések következtében a másodfokú határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezésére, új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára irányult.

Az elsődleges és a másodlagos felülvizsgálati kérelem elutasítása esetén is kérte a jogerős ítélet jubileumi jutalomra vonatkozó rendelkezése „megváltoztatásával” az alperes felperes keresete szerinti marasztalását e címen. Hivatkozása szerint a felperes által e körben bemutatott számítás közokiraton, az alperes által kiállított közszolgálati igazoláson alapult. A kereset nem késett el, mert a bérjellegű juttatásokra nem a 30 napos keresetindítási határidő, hanem az általános elévülési határidő az irányadó az igényérvényesítés szempontjából.

Kérte az alperes perben felmerült ügyvédi munkadíjban jelentkező áfával növelt összegű perköltségben marasztalását.

Tájékoztatatta a Kúriát arról, hogy a felülvizsgálni kért első- és másodfokú ítélet ellen egyidejűleg alkotmányjogi panaszt is benyújtott.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével összefüggésben hivatkozott arra, hogy a bíróságoknak tájékoztatnia kellett volna a feleket az úgynevezett „kimentési eljárásról”. Az alperes azonban elismerte, hogy a felperes jogviszonyát az életkora miatt, és nyugellátásban részesülésére tekintettel szüntette meg.

A felperes az Ebktv. 19. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve bizonyította a jogsérelem tényét a felmentési intézkedés benyújtásával. Valószínűsítette továbbá, hogy egy csoporthoz (az E.O.SZ.F.-n foglalkoztatott ügyintézőkhöz) képest 55 év feletti életkorú ügyintéző beosztásban lévő kormánytisztviselőként életkora miatt hátrány érte, és a jogsérelem elszenvedésekor az Ebktv.-ben meghatározott valamely tulajdonság (életkor) fennállt.

Az alperesnek azonban az Ebktv. 19. § (2) bekezdés ellenére nem sikerült bizonyítania, hogy nem álltak fenn a valószínűsített körülmények, avagy az egyenlő bánásmód követelményét emellett is megtartotta, vagy nem volt köteles az adott jogviszony tekintetében megtartani. Az elsőfokú eljárásban megállapítást nyert, hogy a felperes munkakörébe két 30-as éveiben járó kormánytisztviselőt vettek fel.

A felperes felmentése indokolást nem tartalmazott, a munkáltató pedig a perben nem jelölt meg, és nem is bizonyított az Ebktv. 7. § (2) bekezdésben foglalt olyan körülményt, amelyre tekintettel eljárása nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét.

Hangsúlyozta, hogy a felperes bizonyította a jogsérelem bekövetkezésekor az Ebktv. 8. § o) pontjában szereplő védett tulajdonsága (55 életévet meghaladó életkor) meglétét. A hátrányos megkülönböztetés abban az esetben is megállapítható, ha egy személyt ér hátrány valamely meghatározott kontroll-csoporthoz képest.

A felperes hivatkozott az életkor szerinti hátrányos

megkülönböztetés vonatkozásában az Unió jogára (az Alapjogi Charta 21. cikkére, a 2000/78/EK. irányelvre, és eseti döntésekre.

A felperessel szemben alkalmazott munkáltatói intézkedés rendeltetésellenességének alkotmányjogi összefüggései kapcsán az Alaptörvény 28. cikke, XXVIII. cikk (7) bekezdése, az Alkotmány 57. cikk (1) bekezdése előírásait hívta fel. Utalt továbbá az Alkotmánybíróság 8/2011. (II.18.) AB határozatára, valamint az 1068/B/2010. AB határozatra. Hivatkozása szerint az eljáró bíróságoknak az Abtv. 25. §-a és 32. § (2) bekezdés alapján lehetősége lett volna arra, hogy a felperes ügyében a Ktjv. 8. § (1) bekezdése alkalmazásának kizárását kezdeményezzék. Jogszabályhely pro futuro megsemmisítése nem jelenti azt, hogy a bíróságnak az alkotmányellenes szabályt alkalmaznia kellene, mert a bírónak az elé tárt jogvitát alkotmányos jogszabály alapján kell eldöntenie. A Ktjv-t nem önmagában kell alkalmazni, hanem a magyar jogrendszer részeként, ebbe pedig beletartozik a nemzetközi egyezmények összessége, az Európai Unió vonatkozó joganyaga is. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a korábbi döntéseiben az alkalmazhatóságot kizárólag az alkotmányellenesség, nem pedig a nemzetközi szerződésbe ütközés szempontjából vizsgálta.

Utalva az Emberi Jogok Európai Bírósága KMC Kontra Magyarország ügyében hozott végzésre hivatkozott arra, hogy a munkáltató felmentése a magyar jogrendszer részét képező Egyezmény 6. cikkelyének tisztességes eljárásra vonatkozó rendelkezését sérti. Nem felelt meg továbbá a munkáltató eljárása a 158. számú ILO Egyezmény és a 166. számú ILO ajánlás elvárásainak, valamint az ENSZ Gazdasági, Szociális, és Kulturális Jogok Bizottsága 18. számú általános megjegyzésében foglaltaknak.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte, hogy a Kúria az Abtv. 25. §-a, továbbá a 32. § (2) bekezdésében foglaltak alapján kezdeményezzen eljárást az Alkotmánybíróságnál annak érdekében, hogy a jelen ügyben a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásának kizárását mondja ki az Alkotmánybíróság.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban történő fenntartására irányult.

Álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem ugyan hivatkozik a Pp. 2., 3. és 8. §-a megsértésére, azonban nem jelöl meg erre vonatkozóan eljárási szabálysértést.

A felperesnek az egyenlő bánásmód követelménye megsértésére való hivatkozása a valószínűséget sem érte el. Az alperes nem ismerte el, hogy a felperes jogviszonyát az életkorára, vagy a nyugellátásban részesülésére tekintettel szüntette meg. Tanúvallomással igazolta, hogy mik voltak a kiválasztás szempontjai: munkakör, képzettség és megélhetés. A nyugdíjra való jogosultság egyébként bizonyos esetekben a felperesnél fiatalabb életkorú személyeknél is fennállhat. Az eljáró bíróságok a vonatkozó törvényi rendelkezéseknek megfelelően az Európai Unió joggyakorlatát is figyelembe véve hozták meg a döntésüket, miszerint az alperes eljárása nem sértette az egyenlő bánásmód

követelményét. A Ktjv. 8. § (1) bekezdés *pro futuro* hatállyal történő megsemmisítése folytán a felmentéskor alkalmazható volt az utóbb alkotmányellenesnek minősített jogszabály.

Az indokolás nélküli felmentés nem ütközik az Európai Unió Alapjogi Chartájába, és alaptalan a felperesnek az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésével kapcsolatos érvelése is.

A felperes a jubileumi jutalom iránti igényét elkésetten terjesztette elő.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 272. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

E fenti rendelkezések alapján a Kúria a Pp. 238. §-ára, a 2005. évi L. törvény 13. § (1) bekezdésére történő hivatkozást jogi érvelés, míg a jubileumi jutalommal kapcsolatos kérelmet a megsértett jogszabályhely megjelölése hiányában nem vonhatta vizsgálódási körébe.

A felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya (amelyre vonatkozóan a fél - az első- és a másodfokú eljárás során - nem hivatkozott és bizonyítékait sem jelölte meg) nem lehet hivatkozni (BH2002.447., BH2002.83.).

Ezért a Kúria az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésébe, az ILO Egyezményre és ILO ajánlásra, valamint az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottságának 18. számú általános megjegyzésére vonatkozó érvelésével nem foglalkozhatott.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására az általa előadott alkotmányjogi összefüggések ellenére is. A törvényszék a bírói gyakorlatnak megfelelően értelmezte az Alkotmánybíróság 8/2011. (II.18.) AB határozatát (Mfv.I.10.081/2014/5.), és vont le azon helyes jogkövetkeztetését, hogy a kormánytisztviselői jogviszony indokolás nélküli megszüntetése önmagában nem ütközik a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe (másodfokú ítélet, 10. oldal 3. bekezdés - 11. oldal 1. bekezdés).

A másodfokú bíróság helyes érvelése alapján tehát az Alkotmányban foglalt elveknek megfelelő rendelkezések meghozataláig az alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabály alkalmazhatóságának idejét az Alkotmánybíróság kiterjesztette. Ezért nem ütközik a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe az alkotmányellenesnek nyilvánított, de még hatályos törvényi rendelkezésre alapított felmentés, hiszen az Alkotmánybíróságnak a döntése meghozatalakor az is célja volt, hogy a jogviszony egyoldalú megszüntetése ne maradjon szabályozatlanul.

A jogszabályi rendelkezést megsemmisítő alkotmánybírósági határozat [8/2011. (II.18.) AB határozat] szerint a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés sértette a bírósághoz fordulás és

az emberi méltóság jogát, és magába rejtette a munkáltató visszaélésszerű önkényes döntésével szembeni hatékony jogvédelem hiányát. Ugyanakkor helytálló a törvényszék érvelése, miszerint a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján (MK.95. számú állásfoglalás IV. pont indokolására figyelemmel) a felperes kormánytisztviselőnek a munkáltató részéről megvalósuló rendeltetésellenes joggyakorlást kellett a perben bizonyítania, vagyis azt, hogy az adott esetben a munkáltató az indokolás nélküli felmentés jogával visszaélt az Mt. 4. § (2) bekezdésben foglalt valamely körülmény miatt. Ilyet azonban a felperes a perben nem bizonyított. Önmagában nem rendeltetésellenes a munkáltató intézkedése azért, mert olyan időpontban közölték az indokolás nélküli felmentést, amikor az Alkotmánybíróság már megállapította az alapul szolgáló jogszabályhely alkotmányellenességét.

A felperes alaptalanul hivatkozott az Abtv. 25. §., 32. § (2) bekezdése bíróságok általi megsértésére.

A Ktjv. 8. § (1) bekezdés alkalmazásának kizárására irányuló bírói indítványokra meghozott III/505/2012. AB határozat indokolása szerint „amikor az Alkotmánybíróság törvényi felhatalmazással élve ... az alkotmányellenes jogszabály hatályvesztését a jövőben meghatározott időpontban jelöli meg, akkor lényegében maga terjeszti ki az alkotmányellenes jogszabály alkalmazásának időtartamát, az az ügyben eljáró bíróság számára is irányadó”. Ezen okból nem látta indokoltnak a Kúria az Abtv. 25. § és 32. § (2) bekezdésben foglaltak alapján az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezését, ez utóbbit arra is figyelemmel, hogy az Alkotmánybíróság a jogszabályhely alkotmányellenességének megállapításakor az Alkotmány 57.§ (1) bekezdésének sérelme vizsgálatakor utalt az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésére (8/2011. (II.18.) AB. határozat 6.pont).

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve az Ebktv. 19. § (1) és (2) bekezdésben foglalt valószínűsítési és bizonyítási kötelezettségeikről a feleket tájékoztatta (5. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal 4. bekezdés, 10. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal utolsó bekezdés, 17. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal 2. bekezdés).

Arra helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelemben a felperes, hogy az Ebktv. 19. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett: az Ebktv. 8. § o) pontjában hivatkozott védett tulajdonságnak a jogsérelem időpontjában való fennállását (55. életév betöltése), és a jogsérelem bekövetkezését (kormánytisztviselői jogviszony megszüntetése) valószínűsítette.

Alaptalan azonban az érvelése, miszerint az alperes a 19. § (2) bekezdésében, valamint a 7. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat nem bizonyította.

A felperes az Ebktv. 8. § o.) pont szerinti összehasonlítható helyzetben lévő csoportnak az E.O.SZ.F.-n foglalkoztatott

ügyintézőket jelölte meg - helyesen. Állítása szerint ugyanis az életkora miatt velük szemben részesült kedvezőtlenebb bánásmódban tekintettel arra, hogy az ő jogviszonyát szüntették meg. Az alperes azonban dr. G.J.ZS. tanúvallomásával (jegyzőkönyv) igazolta a jogviszony megszüntetéssel érintettek kiválasztásának szempontjait: az orvosi végzettség, az orvos szakmai nyelvismeret, megélhetés biztosítottsága. Ez utóbbi körbe vont értékelési szempontként hivatkozott a tanú a felperes nyugdíjjogosultságára. A kiválasztási szempontoknak megfelelő eljárást igazolja B.G. rokkantsági nyugdíjas ügyintéző jogviszonyának a megszüntetése is, ahol e szempontokat a jogviszony megszüntetésekor a felpereshez hasonlóan figyelembe vették.

Alaptalan a felperes hivatkozása, miszerint a nyugdíjra jogosultság értékelésével a munkáltató az életkor miatti hátrányos megkülönböztetés alkalmazását elismerte. A nyugdíjra jogosultság ugyanis nem az életkorra tekintettel, hanem a felperes kormánytisztviselő jövőbeni megélhetése biztosítottsága szempontjából volt értékelve az alperes részéről (G.J.ZS. tanú, jegyzőkönyv, 3. oldal 6-7. bekezdés).

A felperes ugyan hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében a hátrányos megkülönböztetés követelményének megsértése körében arra, hogy az osztályra két fiatalabb ügyintéző felvételére került sor a felmentését követően, e körben azonban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem vitatta, miszerint a felvételre ideiglenesen, más munkakörben és más végzettséggel került sor [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés]. Ezért e tény a hátrányos megkülönböztetés szempontjából nem volt értékelhető.

Az Ebktv. 65. § alapján e törvény - többek között a felperes által megjelölt - irányelvnek való megfelelést szolgálja. Az eljáró bíróságok jogszerűen alkalmazták az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó kérelem elbírálása során az irányelv rendelkezéseinek megfelelően átültetett törvényi előírásokat, és vették figyelembe az Unió Bíróságának gyakorlatát.

A Kúria a fentiek alapján a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés szerint - az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó indokbeli módosítással- hatályában fenntartotta.

Kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

Munkavállalói költségkedvezménye folytán a felperes helyett a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. november 4.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hitelével:

Nné
tisztviselő